

ประเทศไทย: การดำเนินคดีทางกฎหมายเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมของสาธารณะ (SLAPP)

การใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อคุกคามต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและผู้แจ้งเบาะแส

คดีหมิ่นประมาททางอาญา SLAPPs ต่อ ดร.ชุตินา สีดาศิทธิ์ และนางสาวภาสิณี เข้มมะสัง

Lawyers' Rights Watch Canada ออกรายงานแลข้อเสนอแนะใหม่

แถลงการณ์ 25 มกราคม 2024 | [English version](#)

กฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาของประเทศไทยยังคงถูกใช้ในทางที่ผิดอยู่เป็นประจำ เพื่อปิดปากและทำให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักข่าว และผู้แจ้งเบาะแสเป็นอาชญากร ผ่านการฟ้องร้องเชิงยุทธศาสตร์ที่ผิดกฎหมายและยึดเยื้อต่อการมีส่วนร่วมของสาธารณะ (SLAPP) ภาพรวมในปัจจุบันคือ การใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อคุกคามเป็นเวลากว่าสองปีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและผู้แจ้งเบาะแสที่เป็นผู้หญิงสองราย

รายงานที่เผยแพร่เมื่อเดือนมกราคม 2024 โดย Lawyers' Rights Watch Canada (LRWC) สรุปรียบทของการหมิ่นประมาททางอาญา 9 ข้อกล่าว กับ ดร.ชุตินา สีดาศิทธิ์ และอีก 1 ข้อกล่าวหากับนางสาวภาสิณี เข้มมะสัง ดร.ชุตินาจะถูกพิจารณาคดีในวันที่ 6-8 กุมภาพันธ์ 2567 ในข้อหาหมิ่นประมาททางอาญากำนวน 3 ข้อกล่าวหา ที่ข้าราชการนักการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งในตำบลบั้งลั้งก์ จังหวัดนครราชสีมา ได้กล่าวหาเธอในเดือนพฤษภาคม 2565 โดยข้อกล่าวหาดังกล่าวมีโทษปรับและโทษจำคุกสูงสุดข้อหาละ 2 ปี และจะมีการแจ้งข้อกล่าวหาเพิ่มเติมอีก 6 ข้อกล่าวหาในวันที่ 10 และ 11 มกราคม พ.ศ. 2567

การดำเนินคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่อผู้แจ้งเบาะแสที่เป็นผู้หญิงสองคน เป็นการตอบโต้ที่ชัดเจน จากกรณีที่เจ้าหน้าที่นักการเมืองท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการยักยอกเงินรายย่อยที่กู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กองทุนหมู่บ้าน) และธนาคารออมสินที่รัฐเป็นเจ้าของ (GSB) ยักยอกที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชาวบ้านในหลายชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา รวมถึงความหายนะทางการเงินและการฆ่าตัวตาย มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 3 ราย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประเทศไทย ในปี 2566 ยอมรับว่าคดีของดร.ชุตินาเป็น SLAPPs (การดำเนินคดีทางกฎหมายเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมของสาธารณะ) การวิเคราะห์ของ LRWC บ่งชี้ถึงความล้มเหลวของหน่วยงานรัฐบาลไทยหลายแห่งในการสอบสวนและแก้ไขความผิดปกติทางการเงินที่ถูกกล่าวหาอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลไทยล้มเหลวในการหยุดยั้งการใช้กฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาในทางที่ผิดเพื่อคุกคามผู้ที่รายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการทุจริต

หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN) รัฐอื่นๆ หน่วยงานต่อต้านการทุจริต และองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนจำนวนมากได้เรียกร้องให้ประเทศไทยปฏิรูปกฎหมายหมิ่นประมาทและต่อต้านการทุจริตมานานหลายปีเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ

ประเทศไทยกำลังสมัครให้มีการเลือกตั้งเข้าสู่คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำปี พ.ศ. 2568-2570 สหประชาชาติกำหนดให้ทุกประเทศที่ได้รับเลือกให้เข้าสู่สภา

“จะต้องรักษามาตรฐานสูงสุดในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (และ) ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่กับสภา” เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานนี้

ประเทศไทยควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสหประชาชาติทั้งหมดในทันทีเพื่อปฏิรูปกฎหมายหมิ่นประมาทอาญาและการต่อต้านการทุจริต และหยุด “การใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อคุกคาม” นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและผู้แจ้งเบาะแส รวมถึงการยุติการคุกคามการดำเนินคดีต่อ ดร. ชุตินา สีดาศิทธิ์ และนางสาวภาสินี เข็มมะสัง

คำแนะนำของ LRWC รวมถึงการลดทอนความเป็นอาชญากรรมของการหมิ่นประมาท รายงานฉบับเต็มมีทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย

ข้อมูลเพิ่มเติม:

Lawyers' Rights Watch แคนาดา (LRWC) www.lrwc.org. เขียน lrwc[at]lrwc.org

Lawyers'	Rights	Watch	Canada	(LRWC)
เป็นคณะกรรมการที่ประกอบด้วยนักกฎหมายและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ				
ความเป็นอิสระและความมั่นคงของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน			ความซื่อสัตย์ต่อระบบกฎหมาย	
และหลักนิติธรรมผ่านการสนับสนุน	การศึกษา		และการวิจัยทางกฎหมาย	LRWC
มีสถานะเป็นที่ปรึกษาพิเศษกับสภาเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UN) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548			ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549	
LRWC		ได้ยื่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยหลายครั้ง		
		ซึ่งรวมถึงแถลงการณ์ถึงรัฐบาลไทย การบรรยายสรุปของ Amicus Curiae (คำแถลงให้คำแนะนำ)* ต่อศาล		
		ในประเทศไทย และแถลงการณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจาต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ		

* หนังสือเพื่อนศาล (Amicus Curiae Brief) ในคดีที่นายปรัชญ์ รุจิวนารมย์ เป็นจำเลย (คดีหมายเลขดำที่ อ. 1097/2564), https://icj2.wpenginepowered.com/wp-content/uploads/2023/02/Final_Thai_Amicus_Pracht-2.pdf;

หนังสือเพื่อนศาล (Amicus Curiae Brief) ในคดีที่นางสาวสุชาณี รุ่งเหมือนพร (คลัวเทร) เป็นจำเลย (คดีหมายเลขดำที่ อ. 118/2562 และคดีหมายเลขแดงที่ อ. 775/2562), http://www.lrwc.org/wp-content/uploads/2020/04/Final_TH_Amicus.pdf; หนังสือเพื่อนศาล (Amicus Curiae Brief) ในคดีที่นายนาวิน (Nan Win) เป็นจำเลย (คดีหมายเลขดา อ. 3011/2561) และคดีที่นางสาว สุธารี วรรณศิริ เป็นจำเลย (คดีหมายเลขดา อ. 3054/2561), http://www.lrwc.org/wp-content/uploads/2019/01/20190124_TH-Translation_Nan-Win-Kratik_Amicus_ICJ_LRWC_FINAL.pdf; หนังสือเพื่อนศาล (Amicus Curiae Brief) ในคดีที่นายแอนดี้ ฮอลล์ (Andy Hall) เป็นจำเลย (คดีหมายเลขดำที่ อ. 517/2556), http://www.lrwc.org/wp-content/uploads/2016/07/THAI_Amicus_Andy-Hall_Thai.FINAL_.pdf